

Půlroční čekání je u konce, Ukrajina se konečně dočká americké pomoci

Kongres Spojených států po několikaměsíčním dohadování konečně schválil balík pomoci pro Ukrajinu. Pomoc napadené zemi dosáhne necelých 61 miliard dolarů (1,44 bilionu korun). Rozhodnutí Kongresu minulý týden definitivně stvrdil svým podpisem i prezident Joe Biden, pomoc by tak měla doputovat na frontovou linii co nejdříve.

Podporu z přijatého balíčku, který se skládá ze čtyř zákonů, nebude čerpat pouze Ukrajina ale i ostatní spojenci Ameriky ve světě. Téměř 30 miliard dolarů vyčleňuje Izrael a zhruba 8 miliard dolarů poputuje do oblasti Indočíny, převážně na Tchaj-wan. Součástí schválených zákonů je i nová regulace čínské sítě TikTok, která by mohla vést až k jejímu zákazu na území Spojených států.

Podpora je pro Ukrajinu naprosto klíčová. Napadená země se totiž nachází v situaci, kdy jí docházejí jak vojenské, tak psychologické síly, reálně hrozí zhroucení fronty a výrazná ztráta území. Schválený balík tak dodá Ukrajincům důležitou municí, zároveň bude sloužit jako velká psychologická vzpruha pro celou napadenou zemi a signál, že jí Západ ve válce prozatím nenechá samotnou.

Trumpova otočka

Zákon o podpoře pro napadenou zemi ležel ladem v americké Sněmovně reprezentantů již od listopadu loňského roku. Hlasování o něm blokovala část republikánských kongresmanů, která se hlásí k bývalému prezidentu Trumpovi a jeho hnutí MAGA (Make America Great Again). Otálení se schválením pomoci je dalším důkazem rozkolu Republikánské strany, za níž stojí právě bývalý (a možná budoucí) prezident Spojených států.

Rozkol je vidět i na hlasování kongresmanů – nadpoloviční většina reprezentantů republikánské strany se totiž vyslovila proti těmto zákonům. Ty tedy prošly hlavně díky hlasům demokratických reprezentantů, kteří

Ukrajina doufá, že tato americká finanční pomoc nebude poslední.

Foto: archiv

hlasovali pro zákon o ukrajinské pomoci jednohlasně.

I Trump ale v posledních dnech vůči Ukrajině alespoň rétoricky otočil a svými prohlášeními možná do velké míry napomohl schválení balíčku. Právě den před hlasováním, které mělo ve Sněmovně reprezentantů proběhnout, vydal na své sociální síti Truth social příspěvek, v němž uvedl, že přežití Ukrajiny je pro Evropu a USA zásadní.

Podobnými prohlášeními nešetřil ani republikánský předseda Sněmovny – a v současnosti nejvýše postavený republikánský politik ve Spojených státech – Mike Johnson. Právě on dlouhé měsíce blokoval hlasování o pomoci pro Ukrajinu a ostatní země. V rozhodující den se ale označil za reaganovského republikána, který věří „v mír skrze sílu“. Přidal také, že raději pošle na Ukrajinu municí a zbraně než americké vojáky. Těžko říct, proč

komuto prozření Trump s Johnsonem nedošli o půl roku dříve. Několik nevinných Ukrajinců by tak nemuselo přijít o život.

Jedno vysvětlení se k těmto rétorickým otočkám přece jen nabízí. Trump se označuje za mírotvůrce, který by konflikt na Ukrajině vyřešil za 24 hodin. Pokud by se ale ukrajinská fronta zhroutila a Ukrajina padla ještě před volbami, které se za oceánem budou konat v listopadu, vina by šla právě za republikány a především za Trumpem, kvůli tomu, že důležitou pomoc tak dlouho blokovali. Zkrátka nemůžete být mírotvůrce a zachránce Ukrajiny v době, kdy je Ukrajina již srovnána se zemí.

Poslední americká pomoc?

Jak již bylo několikrát řečeno, schválená americká pomoc je pro Ukrajinu ve stávající situaci naprosto zásadní. Pro představu, jak důležitý

schválený balíček je – doposud poslali Američané na Ukrajinu vybavení v hodnotě asi 44,2 miliard dolarů. Teď pošlají téměř 1,5krát tolik.

Otázkou ale zůstává, zda toto není poslední pomoc, kterou Spojené státy napadené zemi pošlou. Do listopadových voleb se už nejspíše podobný balík schvalovat nebude a po nich možná usedne v Bílém domě onen muž, který se chvástá tím, že uzavře mír za jeden den. Nejspíš proto ale obětuje celistvistvo Ukrajiny a donutí ji některá její území odevzdat Rusku.

V těchto momentech si tedy Evropa musí uvědomit, že nemůže donekonečna spoléhat na americkou záchranu. Jak říká jeden z největších historiků současnosti Timothy Snyder – válka na Ukrajině je evropská válka a Evropa by měla být schopna ji vyhrát sama. Bez ohledu na to, zda v Bílém domě sedí Trump či kdokoliv jiný.

ADAM TICHÝ

Sloupek Čas volební

Znovu je tady to zvláštní období. Je totiž před volbami. Nutno doplnit, že pokud se na to podíváme trochu s odstupem, tak před volbami je vždy, dokud se domníváme, že nějaké budou. Volby jsou nejen stěžejním prvkem demokratické společnosti, ale také zvláštním rituálem, který by někomu mohl připomínat dětská léta.

Podobně jako děti v čase vánočním dospělí vloží do obálky list se svým přáním a následně ho uloží na určené místo. Večer pak napjatě čekají, zdali jim bude vyplněno, či nikoli. Když nadejde čas rozbalování, obyčejně přijde zklamání. „Vláčková dráha by přeci byla nejlepší!“ zlobí se. Ale až emoce vychladnou, uvědomí si, že ta bunda, kterou místo vláček dostali, je vlastně docela fajn kompromis. Je teplá a nemá díry. O to víc je jim potom líto jihovýchodních sousedů, kteří pod stromkem našli pouze plané sliby svých rodičů alkoholiků.

S předvolebním časem souvisí také reklamní kampaně. Obličje známé i neznámé vykukují na člověka zpoza každé autobusové zastávky, dohlíží na jeho cestu autem z každého billboardu, a dokonce ani při návštěvě toalet v restauraci se člověk neubrání přítomnosti jejich soucítěného pohledu na zde umístěném poutači. Kandidáta, kterého znáte možná právě z poutače na toaletách, pak můžete potkat při procházce městem. Pravděpodobně bude stát u stánku své strany, nafukovat dětem balonky s logem strany a lákat je na zmrzlinu zdarma, zatímco jejich rodiče budou v lepším případě stát opodál, v tom horším vůbec nebudou přítomni. A jak poznáte, ke které straně politik přisluší? Jednoduše. Její logo totiž uvidíte úplně všude v minimálně třicetimetrovém perimetru okolo stanu, který je jím potíštěn ze všech čtyř stran a kdyby jich měl víc, nepochybuji, že by bylo i tam. Jediné, co uvnitř perimetru není opatřeno značkou strany jste vy, a to jen pokud dostatečně rychle zbystríte a stihnete utéct zapálenému dobrovolníkovi, který se vám snaží vnutit leták, připnout na triko odznak nebo přilepit samolepku.

A proč to kandidáti dělají? Patrně proto, aby ukázali, jak jim na lidech záleží a že mezi ně sami patří. Nic to totiž neprokáže lépe, než to, že jednou za několik let (a shodou náhod zrovna před volbami) vyrazí na náměstí nafouknout pár balonků.

Pokud je tato strategie opravdu tak účinná, říkám si, že zatěžovat voliče složitými slibů a výčtem předchozích úspěchů na plakátech může být kontraproduktivní. Doporučil bych jim spíše něco jako: „Nafoukli jsme pro vaše děti už 13 751 balonků a další přidáme! Volte XY!“

FRANTIŠEK JEZEK

Stalo se v uplynulém týdnu

První máj slavili politici, studenti i anarchisté

Svátek práce využilo pro volební kampaň do Evropského parlamentu hned několik politických stran. V Praze demonstrace proběhly v naprostém klidu, policisté řešili jen drobné slovní konflikty mezi komunisty a jejich odpůrci na Střeleckém ostrově. Tradiční piknik uspořádali anarchisté, studenti se pak zapojili do recesistického průvodu, kterým zahájili Studentský Majáles.

Za hranicemi klid nebyl

V zahraničí se naopak prvomájové demonstrace neobešly bez incidentů. V Paříži musela policie proti radikálům,

kteří protestovali proti drahotě a sociálním reformám, použít slzný plyn. Lidé totiž ve francouzské metropoli rozbíjeli výlohy. V německém Stuttgartu demonstranti napadli zásahové jednotky a policie tak pomocí pepřového spreje a obušků přerušila je-

jich levicovou demonstraci v centru města.

Pavla Tuleju ministrem jmenuje prezident v pondělí

Kandidáta TOP 09 na post ministra pro vědu, výzkum a inovace Pavla Tuleju jmenuje do funkce prezident Petr Pavel v pondělí 6. května. Po jednání to potvrdil místopředseda vlády a zmíněné strany Vlastimil Válek i Hrad. Tulejovou vizí je Česko jako lídr ve vědě a inovacích. Bývalý rektor Slezské univerzity v Opavě zároveň uvedl, že chce podporovat mladé vědce, dokončit práci jeho předchůdkyně

Heleny Langšádlové a přibližovat svou práci veřejnosti.

Sněmovní volby by v dubnu vyhrálo ANO

Nejsilnější strana v poslanecké sněmovně by získala podle volebního modelu agentury Median 32,5 procenta. Do dolní komory parlamentu by se dostala ODS s 13 procenty, SPD a Piráti by shodně oslovili 10 procent voličů a hnutí STAN pak 8 procent. Neúspěšně by naopak skončila SOCDEM s 4,5 procenty, o procento méně by měly TOP 09, KSČM a KDU-ČSL. Ochota zúčastnit se voleb stoupala, v dubnu by byla na 64,5 procentech.

TADEÁŠ SKALICKÝ

Být novinářkou v Česku znamená třít bídu s nouzí. Ale to už jsme věděli

„Novinařina je nejkrásnější profese na světě,“ nebo „být novinářem je dnes za trest“. To jsou některé z poznámek respondentů k výzkumu na téma novinářů a novinářek v Česku, který začátkem letošního roku zveřejnil spolek Ženy v médiích. Pravidle mohou být obě odpovědi. A ne, není to žádný orwellovský doublethink. Protože práce může mít pro člověka hodnotu i význam i pokud za ni nedostává dostatečně zapláceno. Alespoň do-
dud nevyhoří.

Na semináři o stavu novinářské profese minulou středu zazněly všechny obvyklé stížnosti i pochvaly. Mezi řečníky se objevily některé významné tváře, v publiku zasedli šéfredaktoři i redaktori různých médií. A v neposlední řadě my, mladí začínající žurnalisté, kteří opět dostali šanci se utvrdit, že budoucnost pro nás nevypadá zrovna růžově.

Všudypřítomná otázka financí zazněla z mnoha úst. „Ostatní si pořizují auta, hypotéky – a vy se stěhujete do menšího bytu,“ vystihla situaci mnoha českých novinářek a novinářů jedna z řečnic. Výzkum potvrdil, že jejich odměny komplikuje také rozšířený švarcsystém. Jako OSVČ vykonává v současnosti svou práci 24 procent redaktorů. Dvěma třetinách z nich se to nelíbí.

Co na to redakce?

Významnou kapitolou ve výzkumu představovalo, podle názvu samozřejmě, také postavení žen oproti mužům

v českých médiích. Právě u žen se všechny nepříznivé aspekty žurnalistiky projeví ještě o něco významněji. Také žádné překvapení, tento trend zhruba kopíruje obecnou situaci žen v české společnosti.

Výzkum a diskuze potvrzují, že novinářina znamená věčné ústupky. Sle-
vovat z nároků na svůj volný čas, osobní prostor a finanční ohodnocení. Překážkou může být i rodičovství, nicméně pokud chcete rodinu i kariéru, nikdo vám neřekne, že je to nemožné. Jen vás varují, abyste si nenechali ujet vlak, pak už ho stěží doběhnete.

Prostor ke zlepšení zůstává i v oblasti samoregulace. K té přistupují redakce různě. Nastavit si mantinely znamená potenciál odlišit se od internetových mluvčích hlav a influencerů. Zatímco ti si mohou na Twitteru vypisovat leccos, redaktori jsou vázáni na redakční kodexy a etická pravidla. Bohužel držet krok s technologických vývojem se stále daří jen částečně.

Až mírně komicky vyznívaly výzvy směrem k přítomným mladým, ať se nenechají nepříznivě vpadající situací odradit. Zkušenosti chválí přínos novinářiny pro demokracii, zdůrazňují, jak je návyková a vzrušující, ale nakonec sami přiznávají, že by v oboru dnes začínat nechtěli. Neznámé budoucí výzvy a technologický vývoj děsí i současné odborníky. Dnešní stav není udržitelný. To si opakují, zatímco řešení stále nepřichází. Sněmovní půda poskytla prostor k diskusi, ze které opět moc nového nevzešlo.

JOHANA KADERÁBKOVÁ

Na semináři vystoupila také šéfredaktorka zpravodajství ČTK Radka Matesová Marková.

Foto: archiv

Když to nejde, začíná prodávání namakaných snů

Posilování a sportování obecně má spoustu benefitů, od pocitu lepšího zdraví, větší síly, flexibility nebo kvalitnějšího sexu. Nicméně i přes tohle všechno sebou cvičení nese spoustu negativ, která koření v hlavě a v komunitě sportovců.

Jeden z největších problémů, se kterým jsem se i osobně setkal, je strach z návštěvy posilovny. Stejně jako mnoho sportovců jsem se bál zda, „na to vůbec mám“ a jestli se v posilovně neztrapním. Pocity, že nic neuzvednu a kulturistům budu maximálně tak pro smích, mě prvních pár návštěv posilovny strašily. Přitom je to z podstaty naprosto nelogické, nikdo nezačal cvičit s perfektní postavou, každý se k ní musel nějak dopracovat. Když jsem se poprvé do posilovny vydal, trvalo mi asi čtyřicet minut nervózního obcházení budovy sportoviště, než jsem dostal odvahu vkročit dovnitř. Naprosto zbytečně. Celý tenhle problém má mnoho pramenů, hlavní ale vyvěrá daleko od posilovny a skutečného světa.

Není tajemstvím, že sociální sítě zkreslují naše vize světa. Běžnou sportovní postavou se skrz digitální platformy stává téměř nerealistický ideál krásy, který trvá budovat roky. Není nic špatného na tom mít své vzory, nicméně když neustále vidíte lidi, kteří svůj celý život a kariéru dedikovali svému tělu a ještě vám říkají jak dosáhnout toho stejného díky doplňkům stravy a desetiminutovým denním rutinám. Dobrým příkladem je influencer V shred, který má na YouTube okolo dvou a půl milionu sledujících. Ten se nebojí prodávat doplňky, které vám za pomoci minimální práce slibují vybudovat vysněnou postavu. Kromě toho, že se jedná o doplňky s vysokým obsahem proteinu a jedinou inovací je obal, prodává V shred sen, kterému podle vlastní postavy sám nemůže věřit.

Vlastní proti vlastním

Fenomén, který odrazuje nováčky v posilovně, a zvláště pak obézní lidi, je

v angličtině znám jako fatphobie. Jedná se o zášť k lidem, kteří jsou obézní a berou tloušťku jako morální úpadek. Je důležité také zmínit, že fatphobie není nová věc, hlavně se ale začala rozvíjet s nástupem fast foodu a rostoucí obezitou všude po světě. Proti lidem trpícím obezitou se zvláště vyjadřuje fitness komunita, která je ironicky z velké části sestavená z lidí, kteří se v minulosti střetli s vsměchem za svoji váhu. Porovnání s ostatními často neexistujícími pohledy ostatních na váhu je silnou motivací začít posilovat a stát se „lepší verzí sebe sama.“

Motivace být lepší, rychlejší nebo statnější má být dobrá věc. Jenže lidi posouvá dopředu úzkost z toho, jak budou vypadat před ostatními. Z vlastní zkušenosti ale vím, že tahle motivace neustane ani s dobrou postavou. Cvičení by mělo být spojeno s pozitivitou a nikoliv s tím, že každým pohledem do zrcadla v sobě vidíte někoho, kým nechcete být.

PROKOP MAJKUS

Na Majálesu zasahovali kvůli kelímkům těžkooděnci

Letošní Pražský Majáles se potýkal s organizačními problémy. Stovkám lidí nebyly vráceny peníze za kelímky. Vzniklou rvačku museli rozehnat až policisté.

Tradiční studentské oslavy příchodu máje, které se konaly v sobotu v Letňanech, se tento rok neobešly bez komplikací. Na akci byly za vratnou zálohu ve výši 70 Kč návštěvníkům vydávány kelímky, do kterých jim obsluha čepuje nápoje. Problém nastal v okamžik, kdy akce skončila a lidem měla být vratná záloha vyplacena. Ve stánku, kde se měly kelímky vracet, došla hotovost a stovky lidí tak přišly o peníze. Podle právníka ze Sdružení obrany spotřebitelů Ondřeje Zelenky, který se k situaci vyjádřil pro TN.cz, problém způsobil netradiční způsob výběru peněz za kelímky. Organizátoři totiž umožnili platit zálohu bezhotovostně, jejich zpětné vyplacení však mělo probíhat pouze v hotovosti.

Pohledy akterů na sobotní incident se liší. Podle přítomných lidí jim organizátoři žádné informace neposkytli. „Pořadatelé nám nic neřekli, jenom se sbalili v momentě, kdy tam dorazila policie,“ řekl jeden z účastníků akce. „Došly peníze a v normálním světě se prostě řekne: Dejte nám 15 minut a doplníme to. Ale tady přišly útoky po 2 až 3 minutách. Buď udělal chybu někdo v týmu, nebo se stalo něco zvláštního, co jde mimo statistiky,“ vyjádřil se pořadatel Majálesu Michal Šamánek. Poškozené také ujistil, že peníze

za kelímky všem zpětně vrátí. O tom, že se to podaří, lze ale pochybovat.

Šamánek se také pozastavil nad tím, jak je možné, že peníze nestačily. „V tuto chvíli hledáme příčinu toho, proč hotovost vůbec došla, festival měl dvakrát větší rezervu, než by bylo vůbec potřeba – toto vyšetřujeme.“ Připomněl také nekalé praktiky, kterých se někteří návštěvníci dopouští. Podle něj totiž někteří lidé chodí na „speciální brigády,“ kdy během akce sbírají volně položené kelímky a následně si přijdou pro hotovost.

Zásah těžkooděnců

Pobouření lidé začali na pracovníky pokřikovat a házet odpadky. Na místě skandovali heslo: „My chceme prachy“. Situace vygradovala do té míry, že museli na místo dorazit policisté, včetně těžkooděnců a jezdců na koních, kteří areál letiště vyklidili. Ochránka z místa utekla.

Na sociální síti X se objevilo video, kde policista na koni udeřil muže obuškem do hlavy. Bylo to ve vypjaté chvíli, kdy se policistovi kůň v davu vzpíral a muž si jej natáčel z blízka na mobilní telefon. „Rozumíme rozhořčení z videa, které koluje po sociálních sítích. Jednání policisty již prověřuje odbor vnitřní kontroly, jež se mimo jiné zabývá okolnostmi, které na videu nejsou zachyceny, kdy lidé tahali za uzdu koně. Vyhodnocujeme i přiměřenost použití donucovacího prostředku,“ uvedla policie na síti X.

PAVEL SKALNÍK

každý chvíli zvedá činku

Kulturistka Věrka Mikuilcová.

Foto: archiv

Kontroverzní knihu o transgender lidech vydá Pilipův Bourdon

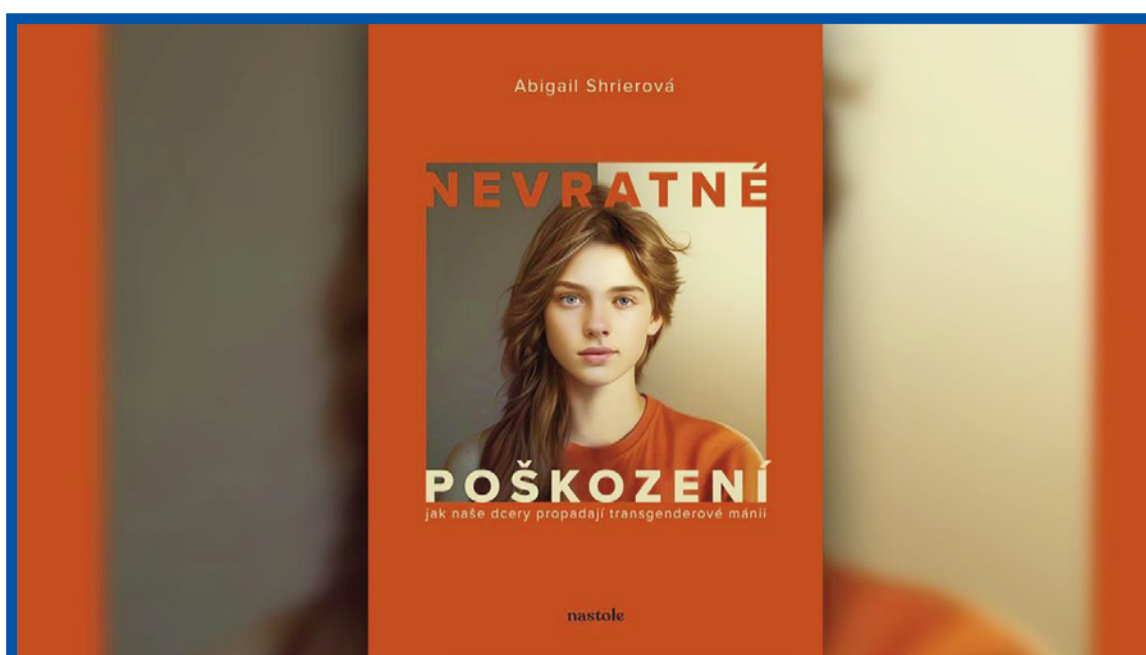
Nakladatelství Albatros mělo knihu *Nevratné poškození* téměř připravenou k vydání. Od něj ale nakonec ustoupilo. Dílo americké novinářky Abigail Shrierové, která přispívala například do prestižního *The Wall Street Journal*, se nakonec s ohledem na reakce společnosti rozhodlo nevydat, což vzbudilo debaty v kulturní sféře.

Albatros je známý tím, že se v poslední době snaží cílit na mladší čtenáře vydáváním knih s LGBTQ+ tematikou. Literární kritička Eva Klíčová v rozhovoru pro Český rozhlas uvedla, že právě z tohoto důvodu rozhodnutí nakladatelství chápe, jelikož nechce přijít o okruh čtenářů a image, kterou si v poslední době vybudovalo.

Práva na vydání knihy a na hotový překlad od Albatrosu odkoupilo nakladatelství Bourdon vlastněné bývalým politikem Ivanem Pilipem. Ten v rozhovoru pro DVTV vyjádřil své obavy nad rozmachem cancel culture v Česku a zdůraznil, že by nemělo být bráněno vydání knih jen proto, že někoho mohou urazit.

Kniha sbírá ocenění i přes nedostatky

Kniha je kontroverzní zejména proto, že podle kritiků nahlíží na transgender problematiku jednostranně a často argumentuje vyvrácenými nebo neprokázanými tvrzeními. Profesor psychologie ze Statson University Christopher J. Ferguson, který se mimo jiné zabývá sociologií médií, v textu na serveru *Psychology Today* tvrdí,

Spory o vydání knihy *Nevratné poškození* nekončí.

Foto: archiv

že autorka v knize přistupuje k problematice povrchně, nevědecky a navíc nevyváženě. Připouští také, že k vědeckějšímu přístupu mnohdy chybí robustní data, která by tvrzení mohla potvrdit nebo vyvrátit.

Podle Fergusonova autorka navíc demonizuje roli internetu v problematice transgenderu i psychických poruch pomocí odkazů na vědecké poznatky, které byly už dávno vyvráceny a rétorikou přispívá k morální panice. Přesto ale na knihu nenahlíží zcela negativně. „Podle mě je v knize několik zajímavých myšlenek. V současnosti ale potřebujeme daleko více práci založe-

nou na datech,“ shrnuje americký psycholog svůj názor.

Ačkoli je kniha kritizována, dočkala se ocenění. Byla vyhlášena knihou roku 2020 podle časopisu *The Economist* nebo nejlepší knihou pro rok 2021 podle anglického *Times of London*.

Oceněními argumentuje v rozhovoru pro DVTV i Ivan Pilip hájící vydání knihy. Ke kritice odbornosti díla dodal: „Na straně podporovatelů (vydání knihy, pozn. aut.), kteří se nám ozvali a jsme s nimi v kontaktu, jsou sexuologové, psychologové a další odborníci. Na straně kritiků zatím, jak

jsem postřehl ve veřejné diskusi, byly literární kritičky, aktivisté transhnutí a další.“

V Česku jiná obálka

Ke kontroverzi přispívá i obálka původního vydání knihy. V retro stylu je na ní vyobrazená dívka školního věku v modrých šatech, místo spodní části břicha má ale jakoby vystřiženou kulatou díru. Horní část jejího trupu pak překrývá červenou barvou vyvedený titul knihy: *Nevratné poškození*. „Z té knihy cítíte záměr ublížit a záměr vidíte i na samotné obálce,“ popsala své pocity z nejen obálky v rozhovoru pro

DVTV transgender aktivistka Lenka Králová. V českém vydání ale obálka bude neutrální. Podle Pilipa nikoliv proto, že by se snad chtělo jeho nakladatelství zavděčit kritikům výtvarného zpracování, ale při přebírání cizích knih standardně volí vlastní obálku, pokud jim to nezakazuje dohoda při nákupu práv.

Svoboda projevu

Svoboda projevu byla pro Pilipa motivací knihu vydat. I přes silnou kritiku díla se jeho vydání zastává i Ferguson: „Doporučil bych lidem přečíst *Nevratné poškození*. Aby pochopili argumenty, které kniha vznáší, ale také kvůli tomu, aby oponovali odporným snahám dílo cenzurovat.“

Koneckonců o cenzuru neusilovala ani Lenka Králová. Na svůj profil na sociální síti X ještě před oznámením nakladatelství Bourdon o vlastním vydání knihy napsala: „Vedení Albatrosu se samo za sebe svobodně rozhodlo knihu nevydat. Je to soukromé vydavatelství a každý, kdo ctí pravidla volného trhu, by to měl respektovat. Nikdo jim to nenařizoval. Rozhodnutí něco nevydat je součástí svobody projevu. Já jsem to přivítala s radostí. Ne kvůli tomu, že bych si přála cenzuru, ale kvůli tomu, že by to bylo zraňující pro všechny queer autory a čtenáře, které v minulosti podpořili. ... Knihu určitě vydá někdo jiný a to je v pořádku. Pak klidně ať je celospolečenská diskuze. Cenzuru ráda nemám. Tady jde ale o to, kdo je pod čím podepsaný a to je rozdíl.“

FRANTIŠEK JEZEK

Miroslav Macek byl šarmantní muž.

Foto: archiv

Zemřel bývalý přední politik Miroslav Macek

Ve věku 79 let zemřel ve středu 1. května známý stomatolog, politik a jeden z původních zakladatelů politické strany ODS Miroslav Macek. Mluvčí vydavatelství Albatros Media, kde Macek po odchodu z aktivní politické scény působil jako kmenový autor, uvedla, že zemřel v klidu v rodinném kruhu po krátké těžké nemoci.

Soustrast vyjádřilo mnoho politiků napříč politickou scénou, například i jeho dlouholetý spolupracovník a bývalý prezident Václav Klaus a také samotná strana ODS, ve které Macek dlouhá léta působil.

Vystudovaný zubní lékař se v listopadové politice zpočátku angažoval jako poslanec Občanského fóra. Později byl jedním hlavních představitelů nově vzniklé Občanské demokratické

strany, kde do konce svého politického angažmá, byl s přestávkami, působil i jako její místopředseda. Z aktivní politiky odešel po aféře v roce 2001, kdy vyšla nejvo informace, že Macek za své poradenství v Erste Bank při privatizaci České spořitelny získal mnohamilionovou odměnu. Po odchodu byl nejprve externím poradcem Václava Klause, později se věnoval psaní pro svůj známý web *viditelnymacek.cz* a překladu knih.

Kromě několika afér a kontroverzních činů se do paměti lidí zapsal například díky proslulému pohlavku, který před téměř osmnácti lety uštědřil tehdejšímu ministru zdravotnictví Davidu Rathovi. Dle svých slov tehdy hájil čest své tehdejší manželky, kterou Rath urazil.

ANNA BOEHMOVÁ

Magnesia Litera letos ocenila knihy ve dvanácti kategoriích

Každoroční slavnostní udílení cen *Magnesia litera* letos připadlo na 18. dubna. Galavečer se již tradičně odehrál na *Nové scéně Národního divadla*. Třiadvacátý ročník byl prvním, na který si šlo vsadit. Většinou se bookmakeři v kurzech trefili, to například i v hlavní kategorii.

Knihou roku se stal debut *Hella*, z pera rusistky Aleny Machoninové. *Hella* neboli Helena Frischerová, byla občanka Československa, která skončila v ruském Gulagu na deset let. Její manžel byl popraven a ona o tom ani neměla tušení. Psala básničky, aby přežila. Dokázala se propsat do pera Jiřího Weila, který její osud použil jako předobraz postavy Ri pro knihu *Moskva-hranice*.

Sama autorka tvrdí, že se jedná o příběh literatury, vzhledem ke stopám v dalších dílech. Helena Frischerová se po propuštění z Gulagu usadi-

la v Moskvě, kde rodačka z Prostějova skonala 4. listopadu 1984.

Cenu za publicistiku, *ČRo Plus Litera*, získala filozofka Tereza Matějčíková za titul *Bůh je mrtev*. Nic není dovoleno. V rozhovoru pro *Lidovky.cz* řekla: „Jsem ve fázi, kdy na mě kritika často přší. Dlouho se čekalo na tu ženu ve filozofii, která bude konečně zastávat ony správné pohledy a hájit správné pozice. Ať už se týká feminismu, klimatu, sociální spravedlnosti. A já mnohým do této škatulky nezapadám.“

Skvosty ale najdeme i mimo hlavní kategorie

Kosmas cenu čtenářů si odnesl Martin Moravec, autor několika klíčkových rozhovorů, za svůj poslední počín: *Mezi nebem a pacientem* (rozhovor s Markem Dvořákem). Hlasovalo pro něj bezmála devět tisíc čtenářů.

Ocenění *Magnesia Litera* za *Fantas-*

tiku, které si odnesl titul *Sága o Lundirovi*, je tak výsledkem patnáctiletého práce. Jan Kozák vystudoval religionistiku a latinu. Zabývá se výzkumem a překládáním staroseverské literatury se specializací na mytické a legendární látky. Jeho prvotina, *Sága o Hervaře*, vyšla již roku 2008 a sklídila velmi pozitivní ohlasy.

Lucie Macháčková je známá především jako stand-up komička. Před Oceněním titulem *Svatební historky*, publikovala další dvě knihy: *Historky z Tinderu* a *Protivný sprostý matky*, které zaznamenaly velký čtenářský úspěch.

Magnesia Litera letos ocenila knihy v dvanácti kategoriích. Za zmínku stojí i detektivka *Jany Jašové Krutý měsíc*. O ní a o dalších nakladatelských počínech se více dočtete na stránkách ČT art.

ALŽBĚTA DOLEŽALOVÁ

Lucie Macháčková přebírá cenu.

Foto: archiv

Extraligový titul se po roce vrací do Třince! Rozhodl ex-pardubický Cienciala

Tady vládne Třinecko, celé Česko pokleklo. Těmito slovy začíná jeden z oblíbených chorálů třineckých hokejových fanoušků, kteří společně s Oceláři slaví šestý mistrovský titul v historii organizace. Tým z města pod Javorovým vrchem navíc letošním prvenstvím vyrovnal v počtu extraligových titulů zdánlivě nedostižný Vsetín a překonal řadu rekordů. Proti Dynamu, jako první tým v historii extraligy, Třinec otočil stav finálové série z 2:3 na 4:3 a oslavy mohly začít.

Pětaticetisícové město v podhůří Beskyd přesně po roce znovu zaplavila zlatá horečka. Třinečtí hokejisté v sedmém zápase finálové série na ledě pardubického Dynama zvítězili v prodloužení 2:1 po trefě odchovance Davida Ciencialy, který letošní sezonu odstartoval právě v dresu Východočechů. Do Třince zamířil až v druhé polovině ledna, kdy byl vyměněn za Richarda Pánika.

Příběh rozhodující branky je jedním z mála, které Oceláři v play-off napsali. Cesta Slezanů vyřazovací části čítala celkem 21 náročných duelů, v kterých byli hned několikrát jen krůček od vyrazení. Soudržnost třineckého týmu ale problémy vždy překonala.

Kritického Koreise výsledek překvapil

O konci finálové série se přitom mluvilo už po čtvrtém zápase, ve kterém vyhrálo Dynamo na ledě soupeře 6:2 a doma pak získalo vedení 3:2 na zápasy po výhře 3:0. „Myslím si, že je hotovo. Třinec si to ale prohrál už ve čtvrtém domácím zápase,“ konstatoval tehdy na sociální síti X někdejší hráč brněnské Komety či pražské Sparty Jakub Koreis. Po návratu série do svatostánku třineckého hokeje se ale vše změnilo. Před domácím publikem Oceláři srovnali finálovou sérii na

Oceláři slaví pátý titul v řadě, ve finálové sérii přehráli Dynamo Pardubice 4:3 na zápasy.

Foto: Lukáš Filipek

3:3 a do pardubické Enteria areny mířili ve skvělém rozpoložení.

V průběhu celého play-off se navíc svěřenci Zdeňka Motáka mohli spolehnout i na obrovskou podporu fanoušků. Výjezdy na venkovní zápasy byly tradičně vyprodané, finále navíc diváci sledovali i na kostce přímo ve třinecké WERK ARENĚ. To vše i přes to, že mnozí hokejoví fanatci hru Třince kritizují. „Vím, že se na to někdy nedá koukat a lidi říkají, že je to takový a makový hokej. Ale je to efektivní, respektive vrací se nám to,“ reago-

val na diváckou kritiku po titulových oslavách na ledě třinecký kapitán Petr Vrána. Právě efektivita Třinec ve finále zdobila vůbec nejvíce, v rozhodujícím zápase Dynamo přestřílelo Oceláře poměrem 43:23, obětavá obrana Třince a fantom play-off Ondřej Kacel však soupeři povolili jen minimum gólových radostí.

Třinec pohltily bujaré oslavy

Mohlo by se zdát, že po pěti titulech v řadě mistrovské oslavy obyvatelům druhého nejmenšího extraligového

města zevšední, opak je ale pravdou. Po vítězství v sedmém zápase a krátké oslavě na ledě i v kabině se třinečtí hokejisté vypravili týmovým autobusem domů, kde na jejich příjezd kolem šesté hodiny ranní čekaly desítky věrných fanoušků. Titulová radost celého města pokračovala v průběhu týdne. Hokejisté projížděli ulicemi Třince v upraveném autobusu bez střechy a vytrvale mávali všem přihlížejícím.

Tým tradičně zavítal i do areálu Třineckých železáren, které jsou generálním partnerem organizace. Na přípra-

venou autogramiádu sice dorazily stovky lidí, s drobnou nadsázkou ale titul tamní zaměstnanci příliš nevítají. Šušká se, že s výhrou extraligy se pojí smluvně potvrzené bonusy za titul, kvůli kterým však zaměstnanci železáren přijdou o prémie. Ať jsou spekulace jakékoliv, v posledních letech se třinecký hokej těší obrovskému zájmu ze strany veřejnosti a město se díky sportovní propagaci stále dostává do povědomí lidí po celé České republice.

JAKUB KOTAJNY

Letošní Giro d'Italia bude mít opět českou stopu

Již tuto sobotu startuje ve městě Venaria Reale poblíž Turína 107. ročník cyklistického závodu Giro d'Italia. Pojedou ho i dva čeští závodníci, a sice Jan Hirt a Josef Černý, kteří startují za tým Soudal Quick-Step. Oba se v Itálii představili i loni, ani jeden však závod kvůli nákaze covidem nemohl dokončit.

Třiatřicetiletý Hirt bude chtít navázat na úspěch před dvěma lety. Tehdy na Giro dokázal zvítězit v šestnácté etapě a celkově dokončil závod na šestém místě, což je pro něj dosavadní největší úspěch v kariéře. Na druhém nejstarším etapovém závodě bude v součtu startovat již posedmé. I o tři roky mladší Josef Černý ví, jak chutná vítězství na Apeninském poloostrově. V roce 2020 zvítězil v 19. etapě Gira, v konečném pořadí však skončil až 86. I přes to se jedná o jeho zatím nejlepší umístění na závodech ze série Grand Tour (dalšími jsou Tour de France a Vuelta a España, pozn. red.).

Už nyní je jasné, že loňské vítězství závodu neobhájí Slovinc Primož Roglič. Na letošním ročníku totiž startovat nebude a svou pozornost upíná k Tour de France. Nezáčastní se ani další hvězdy současné silniční cyklistiky, Jonas Vingegaard a Remco Evenepoel. Všichni tři zmiňovaní se připravili na začátku dubna během závodu Kolem Baskicka do hromadného

pádu. Zatímco Roglič vyvázl jen s nehezkými odřeninami, Vingegaard a Evenepoel si odnesli vícečetné zlomeniny a v ohrožení tak zůstává i jejich účast na Tour. Mezi největší favority na celkové vítězství tak bude patřit Rogličův krajan Tadej Pogačar z týmu UAE a týmový kolega Hirta a Černého, Francouz Julian Alaphilippe.

Trasa letošního Gira bude celkově měřit úctyhodných 3400 kilometrů, které závodníci urazí během 23 dnů. Na cestě je čeká převýšení skoro 45 kilometrů. Patrně nejtěžší etapou bude ta patnáctá. V plánu je 19. května a s délkou 222 kilometrů se jedná o tu vůbec nejdelší. Zároveň se na ní nachází největší převýšení v rámci jedné etapy. A aby toho nebylo málo, cíl je umístěn v oblíbeném horském středisku Livigno v nadmořské výšce 2385 metrů. Kdo projede cílovou rovinkou závodu v růžovém trikotu a stane se tak celkovým vítězem, se dozvíme 26. května, kdy závod, jak je tradicí, vyvrcholí v Římě.

ŠIMON KAČÍREK

Souboje ve Fortuna lize vrcholí

V neděli proběhlo poslední kolo základní části nejvyšší české fotbalové soutěže. Do nadstavbové části vstoupí z prvního místa pražská Sparta. Druhá Slavia ztrácí na svého rivala čtyři body. Z poslední příčky se díky výhře nad Zlímem odlepila Karviná, která svou pozici přepustila Českým Budějovicím.

Nadstavbová část Fortuna ligy se dělí na tři skupiny. V té o titul hraje 6 nejlépe umístěných týmů po třiceti kolech, kteří se utkají systémem každý s každým na jeden zápas. O výhodě domácího prostředí rozhoduje postavení po základní části. Kromě titulu se ve skupině hraje také o postup do evropských pohárů, který si zajistí první čtyři celky.

Karty jsou rozdané celkem jednoznačně. Sparta Praha vede soutěž o 4 body před rivalem z druhého břehu. Cesta k titulu vede pro Slavii přes vyhrané derby, jež se odehraje 11. května. I tak ale musí doufat v nějakou další bodovou ztrátu Letenských. Třetí Viktoria Plzeň už v podstatě nemá o co hrát. Na vítězství v soutěži má sice matematickou šanci, ale aktuálně

ztrácí 14 bodů na 1. místo. Naopak ze čtvrtého místa už ji Baník Ostrava ohrozit nemůže. Mladá Boleslav se Slováckem jsou pak za ostravským celkem v těsném závěsu. Boje o evropské poháry jsou tedy zcela otevřené.

Play-off o Konferenční ligu

V prostřední skupině se hraje dvojzápasovým play-off systémem o místo v předkole Evropské konferenční ligy. Nejprve se utkají Teplice s Libercem a Olomouc s Hradcem Králové. Postoupivší týmy odehrají další dvojzápas proti sobě. Vítězný klub získá finanční odměnu v hodnotě 1 milionu korun, a poté odehraje finálový zápas proti pátému týmu ze skupiny o titul. Vítěz finále bude hrát v příští sezoně

předkole Konferenční ligu.

Favorit není jasný, jelikož všechny týmy dělily na konci základní části pouhé 4 body. Nejlepší formu má ovšem Hradec, který na jaře prohrál jenom s oběma pražskými „S“. Sigma Olomouc se od začátku roku vyloženě trápí. Po zimní přestávce dokázala zvítězit v pouhých dvou utkáních. Slovan Liberec s Teplicemi si tak nějak stabilně drží výkonnost týmů z prostředku tabulky. Větší šanci na postup má ale přeci jen Slovan.

Setupové bitvy

Skupina o udržení čítá posledních 6 celků a hraje se stejným systémem jako ve skupině o titul. Ten, kdo se umístí na prvních třech pozicích, má udržení v nejvyšší soutěži jisté. Dva předposlední celky odehrají barážová utkání o udržení proti druhému, respektive třetímu týmu z druhé ligy. Poslední tým spadne o patro níž automaticky.

O setrvání v soutěži bojuje v podstatě 5 mužstev. Nejhorší startovní pozici mají z posledního místa České Budějovice. Na Zlín i Karvinou ovšem ztrácejí pouze jediný bod. Pardubice už jsou na tom o něco lépe, i tak ale mají na Jihočechy jen čtyři body k dobru. Jablonec začne s náskokem šesti bodů na poslední místo. Bohemians jsou se třiceti pěti body téměř zachráněni.

JÍŘÍ HADAMOVSKÝ